

Un lloc en el present.

El Graner com a Fàbrica de Creació de la ciutat de Barcelona té una missió cabdal en el desenvolupament de la dansa i la recerca coreogràfica. Com a part d'un ecosistema viu que evoluciona constantment, ha d'estar alerta per poder donar resposta a les necessitats del sector artístic en tota la seva pluralitat dins la dansa i la coreografia. Després d'una dècada d'accions, lluites i esforços, ara és el moment de mirar endavant i obrir-se a les perifèries i els marges amb la finalitat de trobar altres maneres de desenvolupar programes que facilitin, en doble sentit, la concentració i l'expansió de la creació artística. Permeabilitat i flexibilitat són les dues característiques que ha de prioritzar El Graner en el desplegament de la seva acció al territori i en relació amb les diferents comunitats i agents culturals amb els que interacciona. No hi ha un únic centre d'acció i, per tant, el nucli del seu projecte, programa i contingut ha de ser mòbil i fluctuar segons un sistema transversal d'ancoratge per permeti generar mirades polièdriques descentralitzant el seu posicionament.

El Graner és un equipament de servei públic i, com a tal, té un compromís cap a la ciutadania i ha d'intervenir en el dia a dia de les comunitats que l'envolten a nivell de barri i de ciutat, aportant noves mirades cap aquest món complex a partir de la interlocució amb els artistes i que activen propostes, interpretacions i posicionaments des del llenguatge de la dansa. Aquests artistes formen part de l'ecosistema del Graner, però es troben tant a dins com a fora del seu àmbit d'actuació i, per això cal posar en relació la diversitat d'agents artístics que generen fluxos i desplaçaments entre diferents hàbitats. Acollir l'heterogeneïtat d'escriptures coreogràfiques, establir vincles cooperatius amb altres entitats i defensar la creació des del cos i el moviment com un valor únic és el camí del Graner des dels seus inicis, però ara es necessita renovar-se per integrar les múltiples realitats del teixit territorial actual.

Ens enfrontem a un món cada vegada més híbrid, tecnològic i difús, de manera que la reivindicació de les arrels, la concreció i la inclusió que aporta la dansa ha de ser un eix fonamental de treball, per entrellaçar uns grups socials cada cop més fragmentats. Entre l'esperança del futur i la memòria del passat, l'equipament s'ha de posicionar com a sistema orgànic amb una mirada continuïsta dels projectes que donen resposta a una demanda del sector artístic, educatiu i social, al mateix temps que promoure i inventar nous programes i recursos per integrar col·lectius que han estat al marge o invisibilitzats, potenciant el seu creixement professional i creatiu.

El Graner com a centre de creació coreogràfica ha de treballar en relació a 5 eixos de treball (que s'interrelacionen entre si, com un sistema molecular, deslocalitzant el centre d'atenció cap a una vessant o una altra depenent del moment):

- L Recerca
- L Creació
- L Transmissió
- L Educació i acció territorial
- L Pensament

Aquests 5 eixos de treball estan entrellaçats amb les diferents comunitats que envolten el Graner:

- L Comunitat professional: artistes de la dansa i altres llenguatges de creació.
- L Comunitat educativa: professionals de l'educació en tots els seus àmbits, usuaris (nens, joves i adults), famílies
- L Comunitat ciutat: agents del territori, entitats, equipaments, festivals.

Les idees.

- L Preservar l'acompanyament artístic per establir un vincle directe i proper amb els artistes per treballar estratègicament en la difusió de les seves propostes i construir diferents models de professionalització al voltant de la dansa.
- L Situar-se com a agent mediador per provocar ressonàncies dels projectes artístics, així com expandir-los al territori aportant noves vies de desenvolupament.
- L Vincular els artistes amb entitats, festivals i plataformes d'exhibició per posar en relació el seu llenguatge amb altres estructures del món escènic.
- L Pensar i accionar el territori, les seves comunitats i l'educació com a espais de creixement creatiu per als seus diferents usuaris i continuar generant llocs de diàleg amb els artistes per actuar des d'una horizontalitat entre pràctica artística i pràctica pedagògica.
- L Donar llibertat artística a les diferents mirades sobre la creació coreogràfica contemporània, recolzant als artistes en la seves singularitats.
- L Tenir cura del moment específic en què es troba cada artista per articular la seva millor vinculació amb projectes o accions del programa del Graner.
- L Estimular l'acostament a la creació escènica dels diferents usuaris del territori del Graner generant possibilitats d'anada i tornada. Des del Graner cap enfora, i des de la ciutat cap endins.
- L Visibilitzar i oferir el Graner com un "espai" d'ús i convivència per a les diferents comunitats que formen part del seu ecosistema.
- L Generar estratègies per facilitar punts de trobada entre els projectes del Graner i el Mercat de les Flors i per inventar-ne de nous.
- L Pensar la creació com un sistema de pol·linització, que destil·la, impacta, destenyeix i fecunda en el territori.
- L Viure el Graner com un centre inclusiu cap al sector artístic, el barri i la ciutat.
- L Acció coreogràfica + pensament / continuïtat + experimentació / cooperació + sostenibilitat.

Els temps del programa.

Els programes del Graner han arrelat en el substrat de Barcelona i són vitals, tant per la seva pròpia entitat, com pels artistes i les estructures amb les que col·labora. Serà necessari un temps de trànsit per conèixer l'estat actual dels projectes des de dins i amb les persones que els han estat implementant, per analitzar i debatre el “com, on i en quin moment es troba el Graner” i així aterrar en el “què” a partir d'ara.

Aquests tres propers anys de gestió de l'equipament han de passar per 3 fases temporals i una línia de treball transversal a totes elles:

1. Atenció, escolta i estratègia en el present / curt termini
2. Generació de nous espais / mig termini_fase 1
3. Sedimentació de la matèria / mig termini_fase 2

⇒ El Graner des d'ara cap al futur / llarg termini en construcció des del moment inicial.

Per poder dissenyar una estratègia de treball en aquests 3 temps es proposa debatre des de dins i des de fora del centre, articulant el pensament dels diferents agents que formen part del seu territori d'acció, mitjançant dues comissions transversals que barregin diverses veus. Aquestes accions de dinamització comunitària haurien de ser intervingudes per agents externs, professionals en la matèria.

- Comissió d'expansió artística
- Comissió de sostenibilitat i trànsit

Les comissions es reuniran dues vegades l'any i també seguiran en contacte a través d'espais de treball a distància. És important deixar temps d'adaptació perquè un nou lideratge del centre pugui anar destil·lant entre les persones i els programes. Cal una transversalitat i recollida d'observacions, inquietuds i desitjos, però també una estructura amb una mirada clara i concreta cap a l'objectiu que el Graner segueixi evolucionant i transformant-se com a centre de creació coreogràfica.

Experimentació, transferència i transmissió / els canvis principals.

Més enllà d'atendre i acompanyar els projectes establerts dins del seu pla de treball –residències, programa educatiu i comunitari, vinculació amb altres entitats, cicles, festivals i programes de ciutat, etc.– El Graner ha de pensar i promoure noves línies d'actuació en base a una pregunta: *Com fer del Graner un espai de creació més obert, inclusiu i interconnectat amb la creació contemporània per donar context i oportunitat de creixement als artistes i als diferents professionals de les comunitats que l'envolten?*

1. **Grups de busseig:** trobades per pensar conjuntament sobre l'escriptura coreogràfica actual. Un espai de pensament coreogràfic que s'originaria en l'intercanvi pràctic i teòric entre un grup reduït d'artistes, de dins i fora del Graner (aproximadament 5 persones) amb l'objectiu de compartir pràctiques coreogràfiques i nodrir-se d'altres maneres de fer, des del cos cap a la reflexió i tornant al cos,. Aquestes trobades es podrien articular de manera intensiva durant un cap de setmana cada quadrimestre.
2. **Espai de friccions:** promoure espais de trobada i intercanvi dels artistes de la dansa de la ciutat amb artistes d'altres disciplines, articulant moments d'experimentació i pensament col·lectiu. Podrien realitzar-se en diferents moments de l'any i ser obertes al públic. Cadascuna podria tenir un format diferent segons el disseny dels artistes residents. L'objectiu principal és generar un espai continuat d'experimentació (amb l'error mobilitzant l'acció) entre diferents col·lectius artístics de la ciutat que habitualment no tindrien la possibilitat de creuar-se, per potenciar que el Graner sigui un formiguer d'efervescència creativa.
3. **Esdeveniments corporals:** activar moments de pràctica física i entrenaments a través de metodologies de preparació del cos de diferents artistes (dels que es troben en residència al Graner i altres que no formen part de la comunitat de residents). Amb aquesta intersecció es facilita una barreja i una transmissió des de diferents pràctiques de la dansa, generant un flux de coneixement entre grups d'artistes amb una singularitat en la seva pràctica corporal. Aquests espais d'entrenament serien oberts al sector professional de la dansa, facilitant el trànsit cap al Graner d'un altre tipus d'usuaris, més enllà dels residents.
4. **Plataformes paral·leles:** Obrir el treball dels residents en un format d'*happening* creatiu, per poder compartir treballs en procés de manera conjunta i de cara al públic en un moment de l'any. Aquestes trobades funcionarien a mode de plataforma d'exhibició per contraposar els processos amb altres artistes i agents de la ciutat i també ajudarien a conèixer els artistes residents posant-los en context de cara als diferents usuaris. En un primer moment, es treballaria amb aquesta plataforma a nivell local (amb convidats de l'àmbit nacional), però l'objectiu a mig termini és que es poguessin generar aquestes trobades creatives també amb agents Internacionals d'altres centres de creació i exhibició, fomentant l'intercanvi mutu.
5. **Temps expandits:** el Graner és un lloc d'espais, espais per crear, assajar, trobar-se, dialogar i també perdre's, però les seves sales no sempre estan ocupades. Si després de cobrir totes les necessitats dels artistes residents i de les persones i projectes vinculats amb el seu programa, els seus espais no s'ocupen, podrien posar-se a disposició per als d'artistes que no tenen sales per assajar. Aquesta seria una proposta a implantar a mig termini, després de buscar els mecanismes perquè l'oferta pugui ser eficient i sostenible dins del dia a dia del Graner.

Les Residències.

El concepte de "residència" és una idea que el Graner ha modulada, transformada i testejada al llarg de la seva trajectòria. Sens dubte, ha tingut grans encerts i, per tant, s'ha de recollir aquest coneixement per poder proposar nous models per a aquestes residències atenent a la diversitat de necessitats dels processos de creació.

El programa de residències seria obert per convocatòria pública, igual que s'ha desenvolupat durant l'últim cicle, amb les següents línies:

- L **Creació:**
 - o Artistes en fase de producció. 4 projectes
- L **Associats:**
 - o Artistes en vincle estret amb el Graner durant 2 anys. 4 projectes
- L **Investigació:**
 - o Artistes en fase de recerca. 2 projectes
- L **Recerca tècnica:**
 - o Artistes que necessiten la investigació amb la tècnica de l'aparell escènic per a la conceptualització del propi projecte de creació. 2 projectes
- L **Emergència:**
 - o Artistes emergents que vulguin formar part d'un programa específic d'acompanyament col·lectiu pràctic i teòric amb fases de creació individual, transmissió col·lectiva i cooperació amb festivals i altres estructures del territori. Màxim 4 artistes.

Amb cada artista o col·lectiu en residència s'establirà un diàleg obert per intentar donar resposta a les necessitats de cada projecte i proposar noves línies d'expansió. Sempre atenent al moment en què es trobin els residents, s'establiran diferents accions per vincular-los amb el territori i altres comunitats, ja sigui amb obertures de processos, intercanvis amb altres artistes, mostres en altres espais del barri i la ciutat, etc.

La Cooperació.

El Graner fa anys que teixeix una xarxa extensa d'interrelacions amb diferents espais d'exhibició, centres de creació i festivals que cal seguir nodrint. Mitjançant aquests vincles es fomenta el creixement transversal dels programes de cada estructura, facilitant el diàleg i el reconeixement mutu, la circulació de coneixement i les experiències imprevistes. Seguint amb aquestes línies de treball que està desenvolupant a nivell local, nacional i internacional, sobretot s'hauria de reforçar la cooperació i l'intercanvi amb altres centres de creació i producció pensant en conceptes de proximitat i sostenibilitat:

- L **Àmbit nacional:** vinculat amb centres de creació nacionals i altres espais de residència per obrir un diàleg conjunt i reflexiu que promogui estratègies de mobilitat i de cooperació, establint aliances de cara al futur. S'ha de tenir cura del territori de proximitat i dedicar temps per crear noves xarxes d'intercanvi amb els agents culturals nacionals.
- L **Àmbit internacional:** especialment amb els centres coreogràfics i de creació del sud de França i de Portugal, que són els més propers geogràficament. Per a una major sostenibilitat artística s'haurien de reforçar les relacions des d'una mirada més "local" fins i tot en el context internacional.

En un temps d'incertesa en relació a la mobilitat, el sector artístic requereix accions per promoure el seu treball a nivell internacional; cal continuar construint i facilitant aquesta dimensió transfronterera. Però també es necessita una mirada més concentrada a nivell territorial, per obrir noves vies de comunicació amb els agents culturals dissenyant estratègies de mobilitat a mig termini i estimulant la transferència d'escenes locals. Encara en una fase de post-pandèmia, la construcció de sinergies i aliances amb aquells entorns on els desplaçaments puguin ser més efectius i menys costosos, permetrà als artistes la possibilitat de trencar amb els seus contextos i mantenir relacions més sostenibles.

A l'àmbit de ciutat i a nivell de Catalunya, el Graner es troba envoltat per una xarxa sistèmica relacional amb nombrosos agents i entitats. Com qualsevol ésser viu i en constant moviment, les xarxes també s'han de modular i redefinir per estimular-se conjuntament i conviure amb tots els canvis actuals. El Graner és un suport i un mitjà per a moltes estructures i ha de seguir actuant com una frontissa, al mateix temps que ha de revisar els vincles creats i generar noves confluències i col·laboracions.

L'Educació.

El programa educatiu del Graner és un dels seus pilars de treball al barri de la Marina, i un gran contenidor de noves mirades sobre la potencialitat de la creació amb el cos i el moviment. Aquest programa ha de continuar el seu engranatge perquè evolucioni de manera orgànica amb les diferents veus dels professionals que el travessen. Posar el cos, la dansa i el moviment en el centre de l'acció educativa com a espai d'experiència i de trobada té un valor substancial per al desenvolupament de tota la comunitat educativa: pel professorat, famílies, alumnes i també pel barri amb tots els seus agents educadors.

El treball en l'àmbit educatiu serà, com a eix fonamental, la introducció dins de diversos centres escolars, tant de bressol com d'infantil, primària i secundària la descoberta de pràctiques artístiques úniques i singulars de la mà dels propis artistes. També es facilitarà la correspondència a nivell territorial, facilitant que aquestes comunitats puguin accedir al Graner en determinats moments per compartir obertures de processos o obres en exhibició, promovent l'experiència artística dins i fora de les aules. Les accions als entorns educatius es podran dur a terme tant de la mà dels artistes residents com d'altres artistes que el Graner valori que, pel seu llenguatge i metodologia, són rellevants o necessaris per a un determinat context.

L'apropament a les escoles i als alumnes, només pot articular-se a través dels docents i de les famílies. L'educació a través del cos i amb el cos arriba als més joves de la mà dels interlocutors amb els quals estan vinculats i, per tant, és a ells a qui s'ha de escoltar. Els espais de trobada amb docents relacionats amb els projectes del Graner han de ser periòdics per generar diàleg i compartir metodologies. D'altra banda, a nivell de barri i en relació a les famílies, es promouran moments d'encontre, per a diferents franges d'edats, a través de tallers o sessions de ball al Graner o a altres espais del barri que siguin més propers al seu dia a dia. Seran moments lúdics i oberts a l'intercanvi a través de la dansa amb la mediació de diferents artistes de l'equipament.

La mirada cap al territori ha de ser àmplia ja que el propi barri és un agent educador en si. Per tant, des del Graner s'han de generar xarxes amb altres entitats locals que tinguin les seves arrels establertes a la Marina i la Zona Franca potenciant l'apropament a altres tipus d'usuaris. És vital detectar quines són les entitats educatives, més enllà de les escoles, per poder tenir una mirada inclusiva sobre el teixit social i educatiu que envolta el Graner i així poder desenvolupar línies estratègiques d'interacció entre els artistes, les estructures i les diferents comunitats.

Graner, transformacions de futur

Coordinació de la Fàbrica de Creació de Dansa Illa Philips "EL GRANER"

Quan penso en els principals canvis que necessita el Graner em venen al cap nombroses possibilitats i accions, algunes de les quals estan explicades al projecte. Altres emergiran de l'aterratge amb el context actual de l'equipament i només les puc intuir. Però si destil·lo l'essència del que hi ha darrere de totes elles, em quedo amb la idea que el cos i la seva pràctica, són el centre del projecte. La meua trajectòria dins la coreografia i l'escena, em fan entendre un tipus d'acció on la recerca i la experimentació amb els artistes han de marcar les línies necessàries per a la gestió i ens han de descobrir un pensament que sigui aplicable a l'educació i el territori. La coordinació del Graner ha d'estar tenyida per un pensament coreogràfic i no només per una bona gestió cultural.

Hi ha alguns aspectes pel Graner que m'agradaria proposar com a transformacions principals, entenent que el Graner ja té un lloc que s'ha de preservar i cuidar. El que proposo en primera instància és una relectura del seu programa – més que una eliminació o substitució dels seus projectes– pensant en termes de: combinació, adaptació i reordenació, per relacionar les noves propostes en conjunció amb les que ja estan actives.

Coordinació:

- ≈ Activar la Coordinació del Graner des d'una mirada artística i coreogràfica per desenvolupar la gestió de l'equipament des d'un pensament artístic.
- ≈ Reorientar El Graner com a un Centre de Creació de Dansa que inclogui l'heterogeneïtat d'escriptures i recerques coreogràfiques contemporànies al voltant del cos i el moviment.
- ≈ Col·locar en primera instància la pràctica i l'experiència passada pel cos per arribar al pensament i la reflexió.
- ≈ Pensar El Graner com un lloc de creació artística i innovació que necessita del trànsit i el flux de diferents artistes i públics per nodrir-se del ventall de discursos i realitats que existeixen a la ciutat.
- ≈ Treballar de manera més propera amb l'equip del Mercat de les Flors i dissenyar estratègies conjuntes per potenciar el desenvolupament del sector professional de la dansa.
- ≈ Establir diferents comissions de treball i seguiment segons els moments del projecte per acompanyar l'evolució del Graner cap a una nova coordinació i per treballar amb el sector els nous projectes de manera transversal.

Sector professional:

- ≈ Obrir El Graner mitjançant el seu programa i projectes per a què sigui accessible a altres col·lectius del sector artístic que en aquest moment es situen a les perifèries.
- ≈ Promoure que diferents artistes de la ciutat puguin fer-ne ús i conèixer al Graner més enllà de si són artistes residents, facilitant la inclusió dins del seu programa d'un major volum de professionals de la dansa i d'altres llenguatges artístics.
- ≈ Fomentar que El Graner sigui un espai d'experimentació, risc, innovació i recerca que inclogui l'assaig i l'error dins el seu tarannà i no només l'excel·lència artística.
- ≈ Obrir una nova línia de residències cap a la recerca tècnica i canviar el funcionament de les residències d'emergents, acollint artistes sota un programa específic d'acompanyament.
- ≈ Generar grups de trobada periòdics entre creadors per intercanviar pràctiques i pensament al voltant de l'escriptura coreogràfica actual.
- ≈ Promoure trobades d'acció, improvisació i reflexió entre artistes de la dansa i d'altres llenguatges artístics generant un vincle amb el teixit de Fàbriques de Creació, així com amb altres espais de creació.
- ≈ Facilitar que El Graner pugui ser un centre de pràctica i entrenament i un referent en la transmissió de coneixement del cos mitjançant pràctiques i metodologies de diferents artistes.
- ≈ Obrir el treball dels artistes residents al públic agafant la idea de happenings creatius.
- ≈ Acompanyar el Festival Salmon amb la generació d'un vincle més fort amb la ciutat per fer créixer altres lideratges i repensar la seva relació amb l'equipament perquè convergeixi amb les noves línies de treball.

Cooperació i territori:

- ≈ Revisar les relacions que El Graner té establertes amb diferents agents culturals per poder fer-les evolucionar i permetre crear noves col·laboracions i confluències.
- ≈ Establir un diàleg amb altres centres de creació i residències del territori nacional i internacional de proximitat, per establir aliances que permetin la circulació d'artistes mitjançant residències creuades amb paràmetres de sostenibilitat.
- ≈ Reordenar el desplegament educatiu i territorial enfortint la cadena de transmissió amb els artistes i els processos de creació i recerca dins de la sala d'assaig.

El Graner, transformacions de futur

Sonia Fernández Lage

